

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АПК УКРАЇНИ

студент Андрієнко А.В.

Сучасний аграрно-промисловий комплекс є важливим сектором економіки України. Зміни в державі, в економіці пройшли такими швидкими темпами, що державна система не змогла своєчасно на них відреагувати і, як результат, відбулося те, що характеризує сьогоднішню ситуацію в АПК України. Однак не варто оцінювати зміни тільки з негативної точки зору. Реальний стан справ, як індикатор, підкреслює необхідність нових перетворень.

Розвиток інтеграційних процесів є досить радикальним шляхом виходу агропромислового виробництва з кризового стану, формування ринкового середовища в аграрній сфері, поєднання економічних інтересів сільськогосподарських товаровиробників і підприємств промислової переробки сільськогосподарської сировини у виготовленні конкурентоспроможних продуктів харчування.

Агропромислова інтеграція є об'єктивно закономірним процесом, що обумовлений розвитком продуктивних сил суспільного виробництва, зародився в результаті суспільного поділу праці на потребу забезпечення тісних зв'язків між різнорідними виробництвами, які в своїй єдності становлять цілісний технологічний цикл із виготовлення кінцевих продуктів.

Інтеграція в агропромисловому комплексі передбачає поєднання окремих галузей сільського господарства, які займаються виробництвом, переробкою, зберіганням, реалізацією сільськогосподарської продукції, а також допоміжних виробництв, що обслуговують сільське господарство, з метою підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва та прибутковості аграрних товаровиробників.

Необхідність агропромислової інтеграції обумовлюються тим, що на сьогоднішній день в АПК країни спостерігаємо велику кількість, з одного боку, збиткових сільськогосподарських підприємств, а з іншого, монополізованих переробних підприємств, а для функціонування бракує сировинної бази та умов для розширеного відтворення. Втрачаючи сировинну базу, вони мають можливість повністю завантажувати виробничі потужності, що призводить до подорожчання переробки сільськогосподарської продукції, а відповідно і до підвищення цін на ринку, зниження конкурентоспроможності та рентабельності. Таким чином, агропромислова інтеграція, яка ґрунтується на організаційному і технологічному поєднанні процесу виробництва з результатами кінцевої переробки і споживання, дає можливість зменшити кількість збитків

виробничої діяльності, ефективно розподіляти ресурси між суб'єктами інтеграції, підвищити конкурентоспроможність продукції на аграрному ринку, використовувати нові технології та техніку, акумулювати фінансові ресурси, підвищити інвестиційну привабливість сільськогосподарського виробництва.

В умовах реальної інтеграції сільськогосподарського і промислового виробництва створюється додатковий синергійний ефект, що проявляється у вищій економічній ефективності інтегрованого виробництва порівняно з відокремленим.

З кількісним зростанням агропромислових формувань - агропромислових підприємств, агрофірм, агроконсорціумів тощо створюється конкурентне середовище в сфері переробки сільськогосподарської продукції, яке змушує учасників агропромислового виробництва виробляти якісніші продовольчі товари з конкурентоспроможною ціною.

В Україні до інтеграційних підприємств можна віднести: ЗАТ «Юрія» та ЗАТ «Кіровоградський молокозавод» у Черкаській області, ВАТ «Шамраївський цукровий завод» у Київській області.

Биокремлення способів створення найбільш ефективних і стабільних в довгостроковому періоді інтегрованих формувань, таких як: консолідація власності, надання доступу до окремих ресурсів і послуг, добровільна централізація прав управління діяльністю, передбачає вивчення використовуваних на практиці специфічних механізмів реалізації інтеграційних відносин (взаємна участь в капіталі, інтеграція на основі реорганізації, вороже поглинання шляхом банкрутства, укладення довгострокових договорів, авансування діяльності, надання виробничих послуг, участь в союзах і асоціаціях, створення компаній, що управляють).

Вибір способу і механізму інтеграції у кожному конкретному випадку визначається фінансовим становищем учасників і мотивами інтеграції.

Наявний досвід дає право стверджувати, що нові форми і механізми агропромислової інтеграції, а також новостворені та успішно функціонуючі інтегровані системи агробізнесу мають не лише етапну, але й стратегічну перспективу.

Отже, посилення інтеграційних процесів є одним з найбільш характерних рис сучасної економіки. Великі інтегровані структури, що демонструють високу ефективність і динамічний розвиток, служать основою агропромислового сектора економіки більшості розвинених країн.

Науковий керівник: доц. Мішеніна Н. В.